ספר

בית אהרן

על התורה ועל העבודה

רובי התורות בעבודה שבלב זו תפלה · אשר נאמרו ונשנו בלב״ת אש · לבא לפומא · פום ממלל רברבן · נאה דורש ונאה מקיים · מנעים זמירותיהן של ישראל · כבוד ארונינו מורינו ורבינו הרב המפורסם · חסידא סבא קדישא · קרוש ה׳ מכובד · אספקלריא המאירה · רבא דעמי׳ · מרברנא דאומתי׳ · פ״ה ע״ה נ״י · כבוד קדושת שמו מו״ר הר״ר ר׳ **אהרן** זצוקללה״ה מקארלין · ומלתא אלבושייהו יקירא · אגב אורחא מצורף בקדושה קצות דרכי נועם · ומעוטא דמעוטא מהדברים אשר שמענו ונדעם מפי בנו הרב הקדוש המפורסם · בוצינא דנהורא · חסידא ופרישא · אשר גשא לבו אותו בחכמה׳ברא כרעא דאבוה׳מרנא ורבנא כקש״ת מוה׳ **אשר** זצוקללה״ה׳

ועשינו מעלות בקדש·אל פתח אולם הבי״ת·אסיפת אמרי קודש מאבותיו הקדושים זצוקללה״ה· דברים העומדים ומעמידים את האדם ברומו של עולם·מפורש יוצא בקדושה ובטהרה·מפי כהן עליון לאל · ראש תפארתנו · אשר זכה וזיכה כו׳ · כבוד קדושת שמו נודע למשגב · הר״ר ר׳ **אהרן** הגדול זצוקללה״ה מקארלין · גב דברים נפלאים ונשגבים מאת בנו · פה מפיק מרגליות · ודעת שפתיו ברור מללוי ה״ה בן איש חי · רב פעלים · איש אלקים קדוש · תורת אמת בפיהו · אדומו״ר הרב ר׳ **אשר** זצוקללה״ה מסטאלין אשרי עין ראתה כל אלה · הלא למשמע אוזן יתלהבו הלבבות בשלהבת יה · משמוע דבור הניתן באש :

נדפס בדפוס המשובח

ע״י הרבני מוהר״ר משה ליב הארמעלין נ״י

בבראדי

בשנת תרלה לפ״ק

BEIS AHRON

BRODY

Druck von M. L Harmelin. 1875

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע״י חיים תשע״א

Digitized by Google

לתיקון הברית אמר שהוא שמירת שבת ותפילין · ולומר שבחי ירושלים וגומ' שבפסד"ז בכוונה :

בפורים אמר דאי' שהיה חקוק שם הויה על השרביט · וזהו שנאמר ותיגע בראש השרביט כדי שיהיה השם כסדר האותיות :

הקורא את המגילה למפרע שהיה כבר ולא בזה"ז ח"ו לא יצא :

(מבנו הרה"ק זצוקללה"ה דורש טוב לעמו · הייט רק מדת הטוב שבעמו) :

ה'נסתרות לה' אלקינו · וה' נגלות לנו ולבנינו :

ה'שמים שמים לה' · וה' ארץ נתן לבני אדם :

שלחיך פרדס רמונים · שלחיך הייט הנשמות שנשתלחו לזה העולם · ויש מהם בחי' פרדס · ויש מהם בחי' רמונים · כפרים לשון כופר"א· עם נרדים · והמש"י :

עשה האלקים את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים· שעשו עיגול סביב הקו הישר והמש"י :

כימי השמים על הארץ · והל"ל כימי השמים והארץ · והענין שכל אדם יש לו ימים העליונים ונקראים ימי שמים . וצריך להלבישם . בימי הארץ · שיהיו בשלימות כימי השמים שלו :

בשם רש"ק זצוקללה"ה · פניך הפונים להשי"ת · יחלו עשירי עם · עשירות לעם :

רבי מכבד עשירים : בעשירות :

דברי מוסר והתעוררות מאדומו"ר זצללה"ה על דבר עבודה שבלב זו תפלה בשמחה · מועתק בלשונו הק' ממש :

במאי דדבוק בר נש בהאי עלמא הכי בההוא עלמא · וויא אזוי דער מענטש איז אין גופניות אזוי איז ער אין רוחניות · פין דעסט וועגין באיין דאווענן דארף מען ניט האבין קיין חשבונות · מיא בידארף האבין התחזקות אין דער עבודה · סיא זאל ניהען קוריק פין אנדערע זאכין · המגיד הי"ק מזלאטשיב זצוקללה"ה אמר דער יצה"ר איז איין מאל גיקומען צוא איס בשעת דעס דאווענן האט ער איס גיהייסין קומען צוס עסין · באיין דאווענן דארף מען קיין חשבונות ניט האבין · הרב הק' רש"ק זצוקללה"ה שאל פ"א לא"א מו"ר זצ"ל ווען ביסטו גיקומען צוס דאווענן: האט ער איס גיענטפערט ער איז גיקומען אין דער קרעטשמע פון רגע לדיקים · והשיב לו הרב רש"ק הנ"ל ביסט גירעכט או מיא פארט פארט מען · או מיא שטייט קוקט מען זיך ארוס טאמער פעלט עפיס· ווארים או מיא שטעלט זיך אין מיטין וועג בלייבט מען הינטער שטעליג · אזוי כ"ז מיא דאווינט טאר מען ניט האבין קיין חשבון · אין מדות דארף מען יוא האבין איין חשבון · אזוי וויא דיא הייליקע מדות נעמין זיך איינע פין דער אנדערער · דאגה בלב איש ישחנה · ער זאל זיא אוים דאווענן · א"א מו"ר ז"ל אמר ווילסט מיט מיר ריידן רייד מיט מיר אין דאווענן · עוד ישיחנה ער זאל דיא דאגה נידריק מאכין זאל זיך ניט צוא ספרייטין אין אילע אברים חס ושלום · באתרא דליכא ירקא ליעול בשרא וכוורי· אויף דעם אורט וואס מיא ברענגט דיא קאפ אויף נארישע חשבונות בעסער זאל מען דאווענן אין לערנען פריש אין לעבידיק · דיא ערשטו תפלה דארף מען מתפלל זיין לפני השי"ת מיא זאל פאר געסין וואס מיא האט איין נארישקייט אויף זיך · דער האלטין איין מחשבה ריין איז נאר בשמחה · מחשבה אותיות בשמחה :

דברי מוסר מאדומו"ר ז"ל ע"ד עבודה שבלב זו תפלה באהבת חברים כלשונו הק' ממש

אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו וגומר · זיי זיינען גיווארין אויף גירעט יראי ה'· סיא האט זיך איין גירעט · דענמאלט ויקשב ה' נעמט ער אריין גאט אין הארצין·או וישמע (ה') ויכתב ספר · אילע עשיות וואס איין יוד טוהט אויף דער וועלט ווערט איבין דער פון איין ספר זכרון לפניו · כדאיתא בזוה"ק ספר למעלה מרישא דדוד · דוד איז תשובה ויראה . וויא אזוי קומט מען דער צוא · מיט פירוש המלות · דאס צוא ספרייטאכן פון דעם ווארט אין אלע אברים · עבודה שבלב· עס איז דאך נאר בלב פון דעסט וועגין איז דאס פארט איין עבודה· או איין קבוץ האלטין זיך אין איינעס ווערט דער פון ניב שפתים דאס קוועליג פין דיא לעפצין · או עס זאל ניט זיין קיין פירוד הלבבות אין מיינע קאמפאנייעס וואלט איך זיי ערב גיוועזין שלא ישלוט בהם שום אומה ולשון :

(מבנו הרב הק' זצוקללה"ה אמר כי פירוד בין החברים היא סכנה חס ושלום כדאיתא בזוה"ק כל אילין חבריא דלא רחמין אילין לאילין אסתלקו מעלמא עד לא מטא זמנייהו · וביותר היא סכנה חס ושלום להרב מהחבירים· ואמר בשם אביו אדומו"ר ז"ל כי הגסירה והבנין שנעשה בעשי"ת הכל הוא מאהבת חברים · וכדאיתא במדרש משל למלך שבנה פלטין ע"ג ספינות מקושרות כו'):

דברי התחזקות מאדומו"ך ז"ל בעניני תשובה מועתק ממש בלשונו הקדוש :

תשובה צוא מתקן זיין בעולמות עליונים איז ניט אונזער ערך · אונזער תשובה איז צוא מתקן זיין זיך אליין אלהבא · תעניתים וסגופים ניטן מיר ניט גאר

מים

מיט ג' תנאים • איין גיזינטר מענטש • און איין גראבע עבירה ח"ו • און אין דיא קלייניע טעג • גיבין מיר יוא איין מאהל רשות צו פאפין איין מאל איין תענית • און דאס או מען זאל טרינקען ווארעמס פאר טאג • און דאס ניט מיר האלטין דער פון נאר כדי ער זאל ניט אריין פאלין אין עצבות ומ"ש ח"ו • עצבות חלילה ברייענט צו אלץ • איך וויל אזוי פיל ניט זאגין • הרופא לשבורי לב ומחבש לעצבותם • מיט איין שטיקל פרוסקייט קאן מען אלץ אריבער גיין • כי זה מעשה בצ"ד מען זאל זיך בירעכינען וואס מיא האט גיטאן עד עכשיו וסוברים שמתקנים ואדרבה זה מניעת הטוב • איין מאל אין טאג אודער איין מאל אין דער וואך אודער איין מאל אין חודש זאל מען זיך בירעכינען דעם אמת פון דער זאך • ווארום מיא זאל ווארטין ביז מען וועט פאריכטין איז ניט הייניקע כחות און מוחות. אין מיינסטין וואס מיא טראכט דערינען בלאנקעט עס זיך :

תשובה אין אונטער ערך טייטשין • מיר סור מרע על ידי ועשה טוב • משכו איז טייטש אוועק ציהען און צו ציהען • או מיא ציהט ארויף אויף זיך קדושה ווערט מען ממילא אוועק גיצויגן פון שלעכטין • מיר טייטשין והנדחים בארץ מצרים • מיא קאן נדח ווערין פון דער קדושה ח"ו או מען איז זיך מיגר מיט תענית וסגופים • ממ"נ • גיים מען ניט אויפן גלייכן וועג איז דאך תענית וסגופים אויך ניט גלייך • אלא מיא גייט אויף דעם אמתין וועג איז דאך עסין און שלאפין אויך גוט • מען גיהער זיך אוים שלאפין און אוים רוהען כדי עס זאל דאס הארץ זיין אין גאנצין • ווארום תשובה איז דער עיקר חרטה • און דאס הארץ איז דיא כלי פון חרטה • אזוי האבין מיר מקבל גיוועזין פון אונזירע עלטערין פון גרויסע צדיקים :

בשם הרה"ק רש"ק זצוקללה"ה • או סיא קומט צו עסין און מיא איז זיך מקרר פון תאות אכילה ווערט דאס גירעכינט גלגול שלג :

התעוררות מאדומו"ר זצוקללה"ה ע"ד התפלה בהתקשרות לצדיקי' באמונה מועתק כלשונו הק' ממש

דער מקור איז אמונה בצדיקים ובפרט אין דעם צדיק וואס מיא פארט צו אים • אין דעם חיות וואס ער טוט אריין און דעם דאווענען אין דעם לערנען. אין יו"ט אין ר"ח • אודער ער האט שוין גיטמען אודער ער דארף צו נעמין • דברים העומדים ברומו של עולם • דער פשט איז דברים העומדים ומעמידים את האדם ברומו של עולם • ואשר משרתיו כולם עומדים ברום עולם • או מיא שטעלט זיך פאר איין משרת באיי גאט ב"ה איז שוין עומדים ברום עולם • לאמיר קלערין או מען האט ניט קיין חיות וואס איז דען • דינט גאט כשור לעול וכחמור למשא • קדש לי כל בכור • הייליג צו מיר דיא מחשבה • דאס הייליקייט פון דיא רעיונות • און פון דיא בתים • און פון דיא קשרים • און פון דיא פרשיות • דאס נעמט אלץ אויף זיך איין יוד • איין יוד דארף דיינקען גאט ב"ה אלע שעה און אילע רגע פאר בריאות • פאר גופניות ווייסט דאך איטליכער או מיא דארף מכיר בטובה זיין • און פאר רוחניות דארף מען פשיטא מכיר בטובה זיין • דער עיקר איז דער דבור • עס איז פאראן איין העכירע זאך • מחשבה • פון דעם דבור קומט אין דער מחשבה • מגר תגרני רכי פלגו תסובבני • זאלסט אונז אפ היטן פון איין צרה • פון דעסטוועגין וועלין מיר דיר זינגען דאס גיזאנג פון אנטריענג : והיה כי תבא מיט שמחה קאן מען קומען • וואס איז דיא שמחה או מיא איז זוכה צו זאגין פאר השי"ת הייליגע ווערטער בהתקשרות לצדיקים • ולקחת מראשית • ראשית איז חכמה • כל פרי אלע מעשים פון עשיות ודבורים • אשר תביא מארצך פון דיין ארציות • היום הזה אנכי מצוך לעשות • דוא זאלסט מאכין דעם טאג איין מחשבה • אגאנצין טאג זאל מען זיך בירעכינען פון וואנען סיא נעמט זיך • פילט ער עפעס מיט איר צו האלט ער דער באיי צו קער ער זיך אן דער מיט • פון אום גיין במחשבה אליין אן עשיה האלטין מיר גאר ניט דער פון • דאס איז ניט לאנשים כערכינו נאר הגאריוואנע • ואמר שכלל הדברים שדברנו כבר אמורים ומפורשים בקדושה בשו"ת הרדב"ז ח"ג סי' תע"ב • ובספר החינוך פ' בא בפסוק ועצם לא תשברו בו • ואידך פירושא זיל גמור :

לשון תשובת הרדב"ז שם . גרסינן בפרק אין עומדין • אין עומדין להתפלל לא מתוך שחוק ולא מתוך קלות ראש ולא מתוך שיחה ולא מתוך מריבה ולא מתוך כעס . ותו גרסינן ר' חנינא ביומא דריתחא לא הוה מצלי • פי' ביום שהיה כועס • תו גרסינן כל שאין דעתו מיושבת עליו אל יתפלל • תו גרסינן שמואל לא היה מתפלל בביתא דאית ביה שיכרא • מפני הריח שהיה טורדו ומונעו מלהתכוון • למדת מכל הני שלא יתפלל אדם לא במקום שטורד מחשבתו ולא בזמן שמבטל את כוונתו • לכן היחיד או הרבים שיש להם איבה או כעס או שנאה או מריבה עם הצבור אין תפלתם רצויה • ואסור להם להתפלל עם שמחשבתם טרודה ואין יכול לכוין בתפלתו • וכ"ש אם מכעיסין אותו על פניו תמיד • וכ"ש אם הכעס הוא

Digitized by Google

הוא עם מנהיגי הקהל · ואי לאו דמסתפינא הוי אמינא דטב ליה להתפלל ביחיד מלהתפלל בחברת בנ"א שאין דעתו נוחה מהם · עוד יש טעם דאין ראוי לאדם להתפלל אלא במקום שלבו חפץ . כי היכי דאמרינן אין אדם לומד תורה אלא במקום שלבו חפץ · וטעמו של דבר כי בהביט האדם אל מי שדעתו נוחה בו נפשו מתעוררת אל הכונה השלימה · ודעתו מתרחבת ולבו שמח ונחה עליו אז רוח ה' כענין שאמרו בנבואה · עוד אמרו בספרי החכמה כי בהיות האדם מתכוין אל רבו ונותן אליו לבו תתקשר נפשו בנפשו ויאול עליו מהשפע אשר עליו ויהיה לו נפש יתירה וזה נקרא אצלם סוד העיבור בחיי שניהם · וזהו שנאמר והיו עיניך רואות את מוריך · וזהו והאצלתי מן הרוח וכו' · וכן התהלל רבינו הקדוש שאם היה רואה את פני הרב היה מגיע למדריגה עליונה וכ"ש אם הרב מתכוין וקרא זה אל זה להשפיע וזה לקבל · ות"ה אמר ר' יוסי לא מן הכל אדם זוכה ללמוד תורה · ומכאן התירו שילך אדם למקום אחר ללמוד תורה אע"פ שאביו אומר לו שלא ילך ועובר מצות אביו · שלא מן הכל אדם זוכה ללמוד תורה · וזה הטעם עצמו בתפלה כי בהביט האדם אל אוהביו או לקרוביו או לרבו או למי שדעתו נוחה תתעורר נפשו אל הכונה העליונה ונתוסף עליו רוח ממרום · וזה דבר שהשכל מורה עליו וכו' ·

עכ"ל הקדוש :

ד"ל ספר החינוך שם · ועתה בני בינה ושמעה זאת והטה אזניך ושמע אלמדך להועיל בתורה ובמצות ·

דע כי האדם נפעל כפי פעולותיו ולבו וכל מחשבותיו תמיד אחר מעשיו שהוא עוסק בהם אם טוב ואם רע · ואפי' רשע גמור בלבבו וכל יצר מחשבות לבו רק רע כל היום · אם יערה רוחו וישים השתדלותו ועסקו בהתמדה בתורה ובמצות ואפילו שלא לש"ש · מיד ינטה אל הטוב · ומתוך שלא לשמה בא לשמה · ובכח מעשיו ימית היצה"ר כי אחרי הפעולות נמשכות הלבבות · ואפילו אם יהיה אדם צדיק גמור ולבבו ישר ותמים חפץ בתורה ובמצות · אם יעסוק תמיד בדברים של דופי כאילו תאמר דרך משל שהכריחו המלך ומינהו באומנות רעה · באמת אם כל עסקו כל היום באותו אומנות · ישוב לזמן מן הזמנים מצדקת לבו להיות רשע גמור · כי ידוע הדבר ואמת שכל האדם נפעל כפי פעולותיו כמו שאמרנו · וע"כ אמרו חז"ל רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצות כדי להתפיס בהם כל מחשבותינו ולהיות בהם כל עסקינו להטיב לנו באחריתנו. כי מתוך הפעולות הטובות אנחנו נפעלים להיות טובים וזוכים לחיי עד · ורמזו ז"ל ע"ז באמרם כל מי שיש לו מזוזה בפתחו וציצית בבגדו ותפילין בראשו מובטח לו שלא יחטא · לפי שאלו מצות תמידיות ונפעל בהם תמיד · לכן אתה ראה גם ראה מה מלאכתיך ועסקיך כי אחריהם תמשך ואתה לא תמשכם · ואל יבטיחך יצרך לומר אחרי היות לבי שלם ותמים באמונת אלקים מה הפסד יש כי אתענג לפעמים בתענוגי אנשים לשבת בשווקים וברחובות להתלוצץ עם הלצים ולדבר נאות וכיוצא באלו הדברים שאין מביאין עליהן חטאות ואשמות הלא גם לי לבב כמוהם קטני עבה ממתניהם ומדוע ישכוני הם אחריהם · אל בני השמר מפניהם פן תלכד ברשתם · רבים שתו מתוך כך כוס תרעלתם ואתה את נפשך תציל · ואחר דעתך זה אל יקשה עליך מעתה רבוי המצות בענין זכירת ניסי מצרים שהוא עמוד גדול בתורתינו · כי ברבות עסקינו בהם נתפעל אל הדבר כמו שאמרנו · עכ"ל הקדוש :

והיה מצוה אדומו"ר ז"ל לאנ"ש לרשום הדברים האלו המועתקים מתשובת הרדב"ז ומספר החינוך הנ"ל לחקקם על לוח לבם · ואמר כי המה כללים גדולים וכל עניני חסידות :

בשם הרב הק' רש"ק זצוקללה"ה מועתק בלשונו הק'·

אוס שבת זאל מען אומיטיג זיין בתמיה · מיא גיהער זיך זייער שעמען פאר שבת · אזוי וויא שבת איז גרויס זאל איך ניט האַרכין . בתמיה · דיא פעולה איז דער פון או מען שעמט זיך אויף דער וועלט פאר שבת · או מיא קומט אויף ייענער וועלט איז פאראן אזוי איין מענטש וואס ער איז מקיים כל התורה ומצות · נאר ער האט ניט גיהאט דעם תענוג און דעם ברען · קומט ער אהין הייסט מען אים אריין אין ג"ע נאר ער האט ניט גיפילט דעם תענוג אויף דער וועלט . פילט ער דארט אויך ניט דעם תענוג פון ג"ע · ווער עס איז איין נאר איז ער מתרעם · וואס איז דער לייאריס פון ג"ע · גיט מען אים אווארף· דאס איז אים ערגער פון כל המיני יסורים כו' · ביז ער מוז אן קומען צא איין צדיק פון דער וועלט ער זאל אים' איין טובה טאן · דיא פעולה פון דעם ווער סע שעמט זיך אויף דער וועלט פאר שבת · שבת מעין עוה"ב · קומט ער צום שכל ער זאל דארט זיך אויך שעמען · וואס טייטש · ג"ע איז דאך אזוי גרויס און איך הער דאס ניט · העלפט אים גאט ער זאל דארט דער האַרכין :

עוד בשם רש"ק זצוקללה"ה · דק על דק · דוא ווילסט דינען דעם אויבערשטין דין זיך · השי"ת נקרא דק על דק· על מי שהוא דק מגסות החומריות :

עוד בשם רש"ק דער גרעסטער יצה"ר איז או מיא פאר געסט או מיא איז איין בן מלך :

עוד